

Gjør Det Selv

VANSKELIGHETSGRAD

Krever ikke mye erfaring. På mange måter er denne jobben et flott sted å få din første erfaring med mørtel og fliser.

LETT

VANSKELIG

TIDSFORBRUK

2-4 dager, pluss tørke- og herdetid.

PRIS

Cirka 600 kroner per trinn.

Vi reparerer trappen fra innsiden og ut for å sikre at den varer lenge.

Redd trappen før det er for sent

Når du reparerer og maler en falleferdig utendørs kjellertrapp, handler det om mye mer enn estetikk. **Du stopper samtidig også et forfall som bare vil bli verre** hvis du ikke gjør noe med det nå.

Når betongen i den utvendige kjellertrappen begynner å slå sprekker, vil skadene raskt akselerere når det trenger inn vann i sprekken. Da vil problemet spre seg dypere ned i betongen og skade trapp og vegg mer og mer for hver gang frosten setter inn.

Hvis du ikke handler i tide, vil det hele raskt forverre seg, og jobben vil plutselig bli mye større. Så gjør deg selv en tjeneste og sjekk trappenedgangen.

Fukt og vann finner veien inn i de fleste betongkonstruksjoner over tid. Har du en utvendig kjellernedgang, vil det sannsynligvis finnes fuktige og frostsprukne områder i den som må utbedres før de blir enda større.

I denne artikkelen viser vi deg hvordan du med litt innsats og noen enkle materialer fra byggvarehusets muravdeling kan restaurere både trapp og vegg i en skadet utendørs kjellernedgang.

Vi tar jobben på alvor og gjør den grundig. Derfor starter vi med å fjerne den skadde betongen fra både vegg og trapp. Deretter bygger vi opp kjellernedgangen lag for lag, før vi avslutter med helt nye fliser på trappen.

Dette gjør ikke bare trappen mer vann-tett og gir den et nytt og lengre liv. Hele kjellernedgangen blir også visuelt løftet, slik at du faktisk får lyst til å bruke og vedlikeholde den i fremtiden. □

MATERIALER

Reparasjonsmasse til betong (fin og grov)

- Slammelag (A)
- Reparasjon av hull og sprekker i betongen (B)

Primer (evt.)

- Forbedrer vedheften (C)

Hurtigherdende flislim

- Pusslag på trappevegger (D)
- Pusslag på stusstrinn (E)

Elastisk flislim

(her Lip Multi)

- Lim til fliser på trinn (F)

Frostsikre fliser

- Dekker trinn og evt. bunnflate (G)

Elastisk fugemørtel

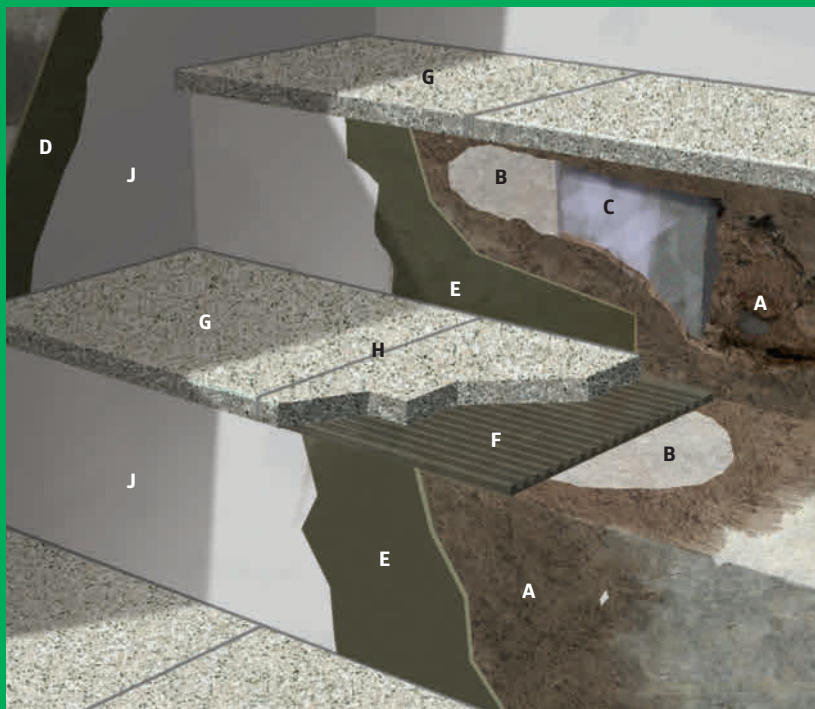
(her Lip Multifuge)

- Fuger rundt fliser (H)

Sokkelmaling

- Farge på vegger og stusstrinn (J)

Alle lag er viktige

På denne tegningen kan du se hvordan trappen er bygget opp og dermed hvordan den skal restaureres. Det er summen av alle lagene som skaper en sterk trapp på nytt. Det er viktig at du holder tungen rett i munnen og er grundig gjennom hele prosessen, ellers risikerer du at hele konstruksjonen svekkes av små hull.

Betong

Trappen skal først repareres slik at bunnen er i orden. Det betyr at det ikke skal være noe løs puss igjen, og at det ikke skal kunne trenge inn vann.

Det trenger ikke å være pent, men det er viktig at det er sterkt, jevnt og tett.

Små sprekker skal åpnes for å gi plass til å lukke dem effektivt. Større skader rengjøres og forsegles nøye.

Vi bruker ferdigblandede produkter til reparasjonene. Det er mye tryggere enn å fikle med blandingsforholdene selv. Og moderne betongblandinger er ofte tilsatt stoffer som øker styrken og tetnings-evnen og gir bedre vedheft.

1

Fjern forhøyninger og løst materiale fra trappen og veggen. Dette gjør du raskt og enkelt med en slipekopp på vinkelsliperen. Gammel maling må sitte godt hvis den skal få lov til å bli sittende.

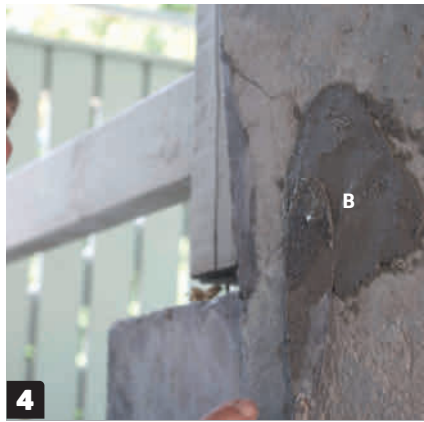

2

Gå over trappen og vegger med en hammer. Hvis betongen eller pussen er løs, vil det lage en hul lyd. Slå av all «hul» betong og puss med hammer og meisel.

3 **Alle bruddflater børstes rene og slammes.** Bruk en tynn blanding av reparasjonsmasse (A), som kan kostes på. Det er viktig å fukte underlaget slik at det ikke trekker vann ut av mørtelen.

4 **Mindre hull fyller du samtidig.** Reparasjonsmassen (B) i den fine versjonen (kornstørrelse 0-2 mm) trykkes forsiktig ned med en sparkel og glattes i flukt med overflaten.

5 **Er det større hull, fylles de i flere omganger.** Bruk grovere betong, for eksempel korn 0-4, og fyll på i flere omganger. Press det første laget ned, men la overflaten være ujevn slik at det neste laget hefter godt.

Kontakten til neste lag kan forbedres med primer (C). Så snart reparasjonene har herdet nok til å være stabile, kan du pensle overflaten med primer.

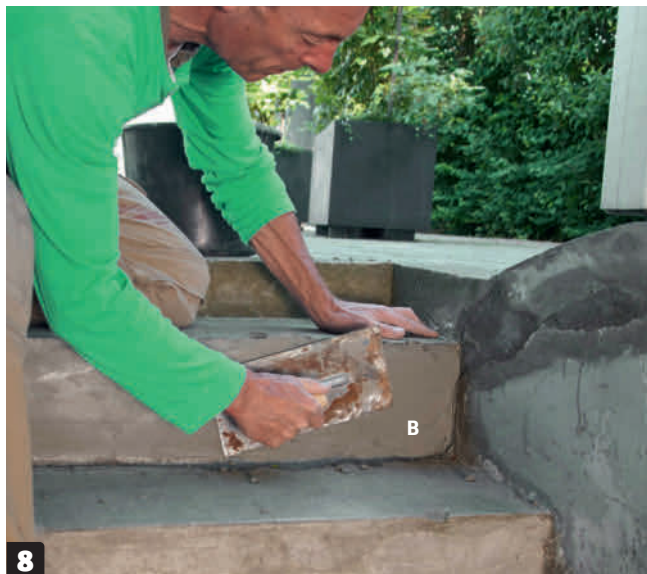

7 **De grove reparasjonene dekkes med et glatt lag.** Også her er det en fordel å bruke den finkornede reparasjonsmassen (B), da denne kan påføres i svært tynne lag og er lettere å glatte ut.

Betongprimer

Primeren fungerer som en tettende grunning på betongen og sørger for at lagene du legger oppå fester seg optimalt. Primer for mur og betong er spesielt egnet til bruk på ubehandlet mur, betong, tegl, puss og betongtakstein, også før en eventuell overmaling.

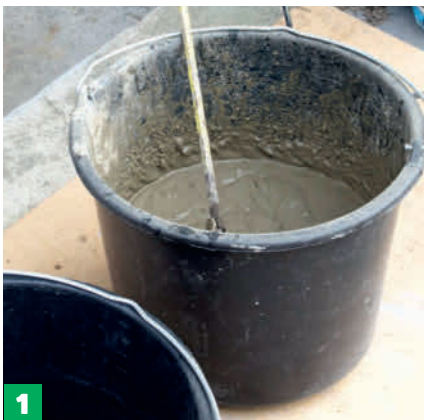

8 **På større områder glattes reparasjonsmassen (B) med et stål Brett.** Når det har stivnet så mye at den ikke gir etter for et lett fingertrykk og ikke fester seg, går du over overflaten med et pussebrett.

Puss

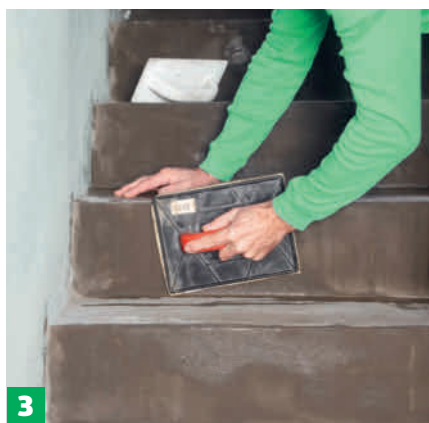
Når underlaget er reparert og betongen har fått herde, er det på tide å forskjø-
ne sidevegger og stusstrinn med en ny,
jevn overflate. Det nye laget vil også
beskytte betongen bedre mot vanninn-
trengning.

Siden underlaget består av betong,
har vi valgt å bruke et hurtigherdende
flislim som puss. Flislimet er sterkt,
enkelt å påføre og hefter veldig godt.
Til gjengjeld kan det bli litt skjoldete.
Det spiller imidlertid ingen rolle her,
ettersom vi skal avslutte med å male
stusstrinn og vegger.

1 **Flislimet røres opp med en blandevisp på bormaskinen.** Når du bruker limet som puss, kan du blande det litt tynnere enn det som står på posen. Konsistensen skal minne om grøt.

Flislimet trekkes tynt ut på sidene (D) og stusstrinnene (E). Med kanten av et stålbrett glattes pusslaget til en jevn overflate.

3 **Overflaten trekkes jevn.** Bruk en svamp, et pussebrett eller et filsebrett, avhengig av hvilken struktur du ønsker. Vent 10-15 minutter til massen er fingerfast før du arbeider med overflaten.

4 **Så maler vi første strøk.** Når flislimet er helt tørt, kan du påføre det første strøket med maling (J) på veggene, før du går videre med trinnene.

Beste verktøy

En vannsag er det beste verktøyet for å tilpasse harde fliser med pene kanter. Du kan kjøpe en enkel modell for godt under 1000 kroner, og med den får du fint gjort jobber som i denne kjellertrappen.

Hvis flisene dine er spesielt store eller du skal skjære mange fliser, kan det være en fordel med en profesjonell modell. Den er for dyr å investere i for en enkelt jobb, så løsningen er å leie den i et byggvarerhus. Det koster fra rundt 500 kroner i døgnet, så det lønner seg å være godt forberedt.

5 **Stusstrinnene maler vi også (J).** Vi skal snart jobbe med både fugemasse og flislim mot de malte flatene, og ved å male på forhånd gjør vi det mye enklere å male fine overganger senere.

Fliser

Når du legger fliser utendørs, må du være spesielt oppmerksom på at de utsettes for vann og frost. Denne kombinasjonen utgjør en stor risiko for frostsprenging hvis regn- og smeltevann kan trenge inn under flisene.

Derfor må du være nøye med å sørge for at flislimet fyller rommet mellom flisene og underlaget 100 prosent, slik at det ikke er plass til vann. Påfør derfor lim både på flisen og underlaget. Det kan også være lurt å velge en lys flis, slik at limet unngår store temperatursvingninger når solen skinner på flisene.

1

Mål opp alle trinn. Bestem hvordan flisene skal legges. Husk å ta høyde for fugeavstand, både mellom flisene (3-5 mm) og mot vegger og stusstrinn (5-8 mm). Vi legger flisene 3-5 mm over forkanten.

2

Strek opp på flisene (G). Mål opp slik at du vet at du må skjære bort linjen mot den delen av flisen du vil bruke. Bruk en permanent tusj. Du kan se den hele tiden, for den vaskes ikke bort.

3

Kutt flisene. Vannsagen her gir pene og sikre snitt. Hvis flisene er tynne, kan du bruke en manuell fliskutter. I nødstilfeller kan du bruke en vinkelsliper.

4

Slip kanten på flisene der de er kuttet. Bruk en diamantfil eller en grov slipestein. Kantene skal bare være litt avrundet, slik at de ikke har tagger.

5

Legg flisene løst opp på prøve før du limer dem fast. Hold kontroll på hvor de enkelte flisene hører til – sett gjerne navn på hver enkelt.

6

Nå skal du røre opp flislim (F). Bruk et elastisk flislim for utendørs bruk. Bland limet litt tynnere enn det som står i bruksanvisningen, ettersom du skal lime både på flisene og underlaget.

7

Fordel lim (F) på fliser og trinn. Begynn med det øverste trinnet for å unngå å trække på flisene du har lagt. Begynn med å feie trinnet rent. Påfør først limet med en flat sparkel, og trekk det deretter i hver sin retning med en tannsparkel.

8 **Vri og press flisen på plass** slik at det ikke er noen lufthull under den. Husk at den skal ligge litt utover kanten av trinnet. Rens fugene for lim, slik at det er plass til fugemasse, og fjern eventuelt lim på oversiden.

9 **Fugene fylles med fugemørtel (H)** når limet har hatt et døgn eller to til å herde. Bruk en fugemørtel som passer til fugebredden, og fyll opp alle fugene.

10 **Vask av overskytende fugemasse med en svamp når den er blitt fast.** Vri svampen jevnlig. Det siste kalksløret poleres av med tørre kluter. Mal igjen vegger og stusstrinn – dermed er alt på plass.

Forbedringer både utenpå og inni

Reparasjonen vi har gjort her, er både grundig og omfattende. På overflaten er resultatet åpenbart, og det ser flott ut. Det er imidlertid forbedringene under overflaten som er mest verdifulle. Betongreparasjonene stopper nemlig fuktinntrengningen, som ellers ville ha skadet trappen ytterligere over tid.

Den forsømte kjellernedgangen lider av forfall.

Jo mer av den løse betongen som flasser av, desto mer vann kan trenge inn i trappen, noe som har direkte innvirkning på hvor mye betong som senere faller av.

Den restaurerte kjellernedgangen vil holde i mange år.

Den grundige behandlingen har forlenget levetiden med mange år. Trappen er også mer innbydende og anvendelig i denne forfatningen enn den var tidligere.